

List Filipským

Šestý díl

F 2,19-30

1. Timoteus (verše 19-24)

Apoštol doufal, že do Filip brzy pošle svého blízkého spolupracovníka Timotea (viz také Sk 16,1-3; F 1,1; 1Tm a 2Tm). Zřejmě počítal s tím, že Timoteus se k němu vrátí, aby mu o Filipských podal zprávy. Účel vyslání Timotea shrnuje slovy: „... *abych i já byl dobré mysli, když se dovím, co je s vámi.*“ (F 2,19b ČEP) Nepřehlédněme slova „*v Pánu Ježíši*“ (v. 19 ČEP). Pavel žil svůj život a konal svůj úkol v naprosté závislosti na Pánu Ježíši. A tak se ani Pavlova naděje na vyslání Timotea neopírala pouze o jeho vlastní vyhodnocení aktuální situace. Vyplývala z jeho blízkého vztahu s Kristem, z jeho důvěry vůči Kristu.

Timoteus byl svým způsobem výjimečný. Apoštol Pavel totiž neměl v tu chvíli ve své blízkosti nikoho jiného, jako byl právě Timoteus. S Pavlem nebyl v tu chvíli nikdo, kdo by byl „jako je on“ (jako Timoteus). Slova „jako je on“ v ČEP ve verši 20 jsou překladem řeckého slova ISOPSYCHOS (stejného smýšlení). Patrně to znamená, že tam nebyl nikdo, kdo by byl stejného smýšlení jako Pavel. Nebyl tam nikdo, kdo by měl stejnou upřímnou starost o Filipské jako apoštol: „... *všichni si hledí jen svého, a ne toho, co je Krista Ježíše.*“ (verš 21 ČEP) Pavel zde jistě nemá na mysli všechny křesťany. A patrně ani ne všechny věřící, kteří se právě nacházeli v jeho okolí (srov. F 4,22). Spíše má na mysli své spolupracovníky, které by do Filip mohl také vyslat, kdyby ovšem měli jiný přístup. Možná i některé z nich prosil, aby se vypravili do Filip, a oni nechtěli. Měli své starosti a zájmy (srov. 2Tm 4,10). Naše soukromé starosti a zájmy se mohou zmocnit i nás. A pak nejsme Kristu k dispozici natolik, nakolik je třeba (srov. J 12,26). Timoteus byl ve vztahu k filipským věřícím naladěný na stejnou vlnu jako Pavel, jako Kristus. Měl o Filipské upřímný zájem. Z Pavlových slov o Timoteovi a o těch druhých vysvítá, že už v počátcích církve nastávaly situace, kdy „nebyli lidi“.

Timoteus se už ve službě osvědčil. Již delší dobu s Pavlem cestoval a patrně už vícekrát ho Pavel někam poslal. Pavel bral Timotea jako svého syna. Timoteus byl Pavlovým učedníkem a zároveň byl i jeho spolupracovníkem v díle šíření evangelia. Pavel ho vzal s sebou na cesty (Sk 16,1-3). Přijal ho do svého života, takže se Timoteus přímo v praxi mohl učit, co to znamená sloužit Kristu. Učil se ale nejen tím, že Pavla pozoroval. Učil se i tím, že se pod Pavlovým vedením už i přímo na službě podílel. To je Kristův způsob výcviku učedníků. Funguje dodnes.

Apoštol chtěl Timotea do Filip poslat, jakmile se sám dozví, jak to s ním bude. Pravděpodobně tu má na mysli vynesení rozsudku ve své věci. Apoštol ale spoléhal na to, že do Filip brzo přijde i osobně. A opět se tu objevuje výraz „*v Pánu*“ (v. 24 ČEP). Pavel byl o svém propuštění přesvědčen „v Pánu“. Ani toto jeho přesvědčení jistě nevyplývalo pouze z jeho úvah. Vyplývalo z toho, co mu Pán Ježíš ukazoval svým Duchem.

2. Epafroditus (verše 25-30)

Pavel pokládal za nutné poslat do Filip s dopisem Epafrodita. Byl to člen filipského sboru, který doručil Pavlovi hmotný dar od filipských křesťanů (viz F 4,10-20). Je zřejmé, že Pavel si Epafrodita vážil. Nazývá ho svým bratrem, spolupracovníkem a spolubojovníkem. Měli téhož nebeského Otce,

pracovali na stejném díle a společně bojovali o stejnou věc. To platilo, i když Pavel a Epafroditus byli určitě velmi odlišnými lidmi a osobnostmi. Bůh ale dává dohromady velmi odlišné typy lidí a společně je používá k šíření svého království. Slova „ *kterého jste vyslali*“ (v. 25, ČEP) jsou překladem slov, která mají doslova význam „vašeho vyslance“ / „vašeho apoštola“ (Ř. HYMÓN ... APOSTOLON). Pavel byl apoštol (vyslanec) Ježíše Krista. Epafroditus byl vyslancem církve ve Filipech. Slova „... *aby mi posloužil v tom, co jsem potřeboval.*“ (v. 25 ČEP) jsou překladem slov, která mají doslova význam „... *služebníka potřeby mé ...*“. Slovo „služebník“ je tu překladem řeckého slova LEITÚRGOS. V NZ mívá toto slovo významový odstín služebníka konajícího posvátnou až kněžskou službu. Předání daru apoštolovi bylo posvátnou/kněžskou službou. Ostatně i o samotném daru Filipských mluví Pavel jako o oběti Bohu (viz F 4,18).

Sám Epafroditus toužil vypravit se ke svým bratřím a sestrám. Dělal mu starost, že se dozvěděli o jeho nemoci, a tak je chtěl potěšit svou přítomností. Podle apoštolových slov byl Epafroditus velmi těžce nemocný. Nevíme, o jakou nemoc šlo. Nicméně propukla pravděpodobně až po Epafroditově příchodu k Pavlovi. Epafroditovi hrozila smrt. Ale Bůh se smíloval. Můžeme předpokládat, že Epafroditus i Pavel se modlili za Epafroditovo uzdravení a Bůh Epafrodita uzdravil. Ne vždy je Boží vůle, aby na smrt nemocný křesťan zemřel. Bůh se také může smílovat, podobně jako se tomu stalo v případě Epafrodita. Bůh tak ušetřil i Pavla dalšího zármutku. Pavel samozřejmě věděl, že Epafroditus má věčný život a že by i pro něho smrt byla zisk (viz. F 1,21). Bůh nám ale ponechal i naše city. Je naprosto v pořádku, když nás smrt blízkého člověka rmoutí, přestože máme naději vzkříšení.

Pavel tedy Epafrodita posílá do Filip, aby ho filipští křesťané viděli a mohli se z jeho uzdravení radovat. Pavla zřejmě rmoutily i starosti filipských, snad proto tu píše: „... *aby mi ubylo starostí.*“ (v. 28 ČEP; Doslovněji Bible kralická: „... *abych byl bez zármutku.*“) Vybízí Filipské, aby Epafrodita přijali „ *v Pánu*“ (v. 29 ČEP). Je to už potřetí, co se zde objevuje tento výraz. Mimo jiné snad ukazuje k tomu, že Filipští měli brát Epafroditův návrat jako projev milosti a moci Pána Ježíše. Pán Ježíš jim ho vrátil. Živý a zdravý Epafroditus byl pro ně Božím darem, projevem Boží milosti a přízně. I proto ho jistě měli přijmout s radostí.

Apoštol je také vybízí, aby si Epafrodita a jemu podobných vážili. Vždyť se kvůli dílu Kristovu přiblížil až k smrti. Dal v sázku svůj život, když nesl Pavlovi dar z Filip. Je možné, že Pavel tu nemyslí pouze na Epafroditovu nemoc. Samo doručení daru Pavlovi mohlo být dost nebezpečnou záležitostí. Otázkou zůstává, zda Epafroditova nemoc nějak souvisela s vykonáním jeho úkolu. V závěru verše 30 se v řeckém textu objevuje slovo LEITÚRGIA, příbuzné se slovem LEITÚRGOS, o kterém jsme už mluvili. Můžeme je přeložit slovem „služba“, které má v sobě významový odstín „služba kněžská“. Dar filipských křesťanů nebyl prostě jen nějakým finančním příspěvkem. Byl to akt uctívání Boha (srov. F 4,18).

Otázky k zamyšlení k rozhovoru:

Jak můžeme poznat, že jsme o něčem přesvědčeni „v Pánu“?

Jak na vás působí zjištění, že už v počátcích církve někdy „nebyli lidi“?

V čem je zármutek křesťana nad odchodem blízkého člověka stejný jako u ostatních lidí, a v čem se naopak liší?